

Árak

Októberben az *ipari termelői árak* az előző hónaphoz képest 0,3%-kal csökkentek, s 2000 októberéhez képest is mindössze 1,9%-kal nőttek. Havi szinten mind a belföldi, mind az export árindexe csökkenést mutat. Mindkét területen legszembetűnőbb a feldolgozóipari ágazatok, azon belül is a vegyipar, illetve a kőolajfeldolgozás területén jelentkező jelentős áresés.

A *mezőgazdasági árak* színvonala októberben jócskán a 12 hónappal ezelőtti szint alá csökkent. A gabonafélék ára már 30%-kal alacsonyabb, mint tavaly ilyenkor, az állati termékek esetében valamivel lassabb a termelői árszínvonal csökkenése.

A termelői árak csökkenésének eredményeként a fogyasztói árak emelkedési üteme jelentősen mérséklődött, októberben mindössze 1,3, novemberben 0,2%-os volt az előző hónaphoz képest. Éves szinten így novemberben az éves hó/hó árindex 7,1%-ot, az első 11 havi árindex pedig 9,4%-ot tett ki.

Folyó fizetési mérleg

2001 októberében már negyedik hónapja csökken a folyó mérleg hiánya. Ebben a hónapban a 7 millió euró többlettel záró egyenleg 62 millióval jobb eredmény a tavaly azonos időszaknál. Ezzel az utolsó 12 havi kumulált fizetési mérleghiány 878 millió euróra csökkent, ami a GDP mindössze 1.6%-át teszi ki.

Az egyenleg javulása mögött elsősorban az áruforgalom kiadási többletének csökkenése áll.

Meglepő volt az export-import dinamikájának alakulása: az előző havi igen gyenge teljesítményhez képest a kivitel 9, a behozatal 4,2%-os növekedést produkált. A fizetési mérleg szerinti áruforgalmi hiány több mint 100 millióval alacsonyabb volt, mint 1 évvel korábban.

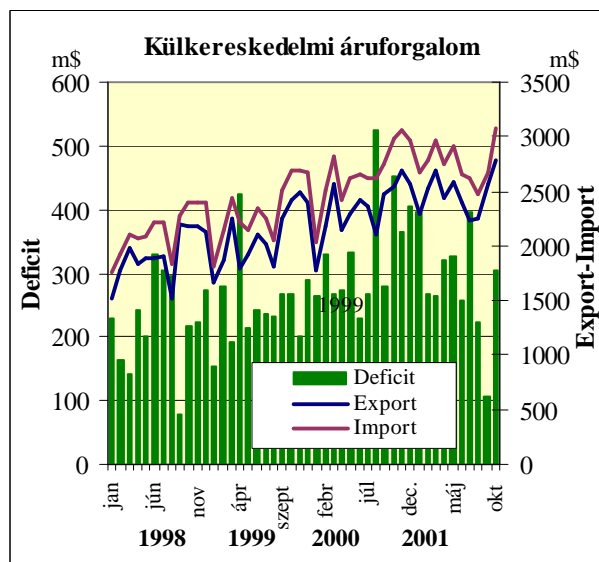
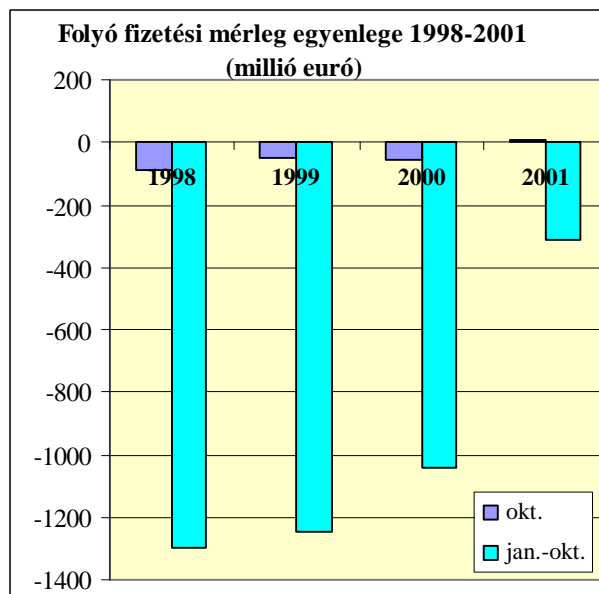
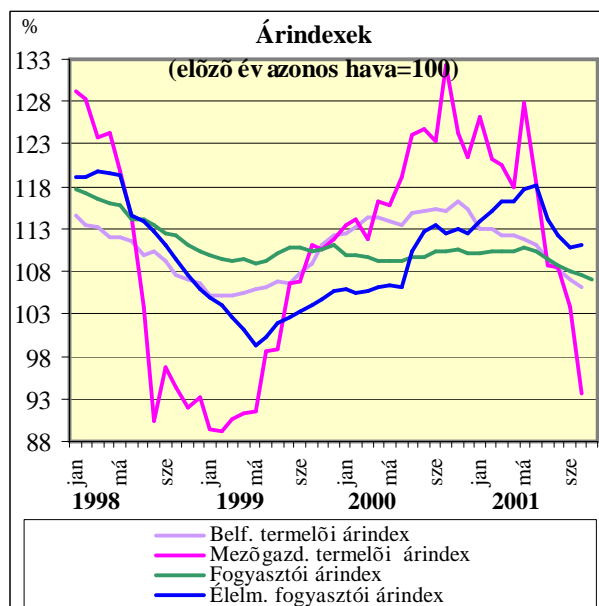
Az idegenforgalmi egyenleg ebben a hónapban 265 millió euró többletet mutat, ami 383 millió euró bevétel és 118 millió euró kiadás különbségeként adódik.

Külkereskedelem

A külkereskedelmi mérleg hiánya az első tíz hónapban 400 millió euróval volt kisebb a tavalyinál (3,4 versus 3 mrd). Októberben az export értéke 4%-kal haladta meg a tavaly októberit, míg az import 2%-kal csökkent. Ez egymás után a harmadik hónap, mikor a behozatal csökkenést mutat.

Az egyenleg javulása egyértelműen az importnövekedés megtorpanásának tulajdonítható, de az nem egyértelmű, hogy ezt a beruházási dinamika csökkenése okozza-e. Magyarázat lehet az exportcélú behozatal csökkenése, illetve a hosszabb ideje készletről történő értékesítés is.

A kivitelben és behozatalban egyaránt legnagyobb forgalmi súllyal rendelkező gépek és szállítóeszközök áruőcsoport volumene kivitelben 11, behozatalban 8%-kal haladta meg a bázisidőszakit. A behozatalban legjobban az élelmiszer-, ital- és dohánytermékek volume nőtt, 9%-kal.

Foglalkoztatottság és munkanélküliség

2001. harmadik negyedében a munkanélküliségi ráta 0,7 százalékponttal volt alacsonyabb, mint egy évvel ezelőtt. A munkavállalási korú népesség 64,8%-a volt jelen a munkapiacra, a foglalkoztatottak száma a három hónap átlagában 3,888 millió fő volt. A munkanélküliek száma 230 ezerre csökkent, ami 30 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban, így a munkanélküliségi ráta 5,6%-os értéket mutatott.

A munkanélküliek 45,3%-a egy éve, vagy annál régebben keresett állást. A tartós munkanélküliek aránya 2,8 százalékponttal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A munkanélküliség átlagos időtartama 16 hónap volt, ami valamivel rövidebb, mint egy évvel ezelőtt.

A 15-24 éves fiatalok aránya az összes munkanélkülin belül 24,3% volt, az e korcsoportba tartozók munkanélküliségi rátája pedig 10,9%, ami 1,8 százalékpontos csökkenést jelent az előző év azonos időszakához képest. Szeptember végén a regisztrált munkanélküliek száma 345 ezer volt.

Ipar

Az ipari termelés volumene októberben a szezonálisan és munkanaptényezővel is kiigazított index szerint az előző hónaphoz viszonyítva 3,9%-kal, a 2000-es bázishoz képest 1,4%-kal emelkedett. Az ipari termelése 4%-kal, exportja 8,5%-kal nőtt, belföldi értékesítése azonban 0,7%-kal visszaesett az előző év azonos időszakához viszonyítva.

Az export az első 10 hónapban 11,5%-kal bővült az előző év azonos időszakához képest, a belföldi értékesítés színvonala pedig stagnált.

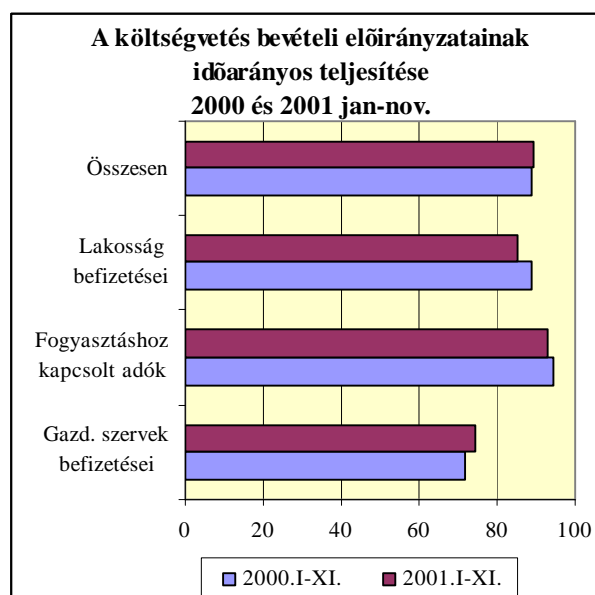
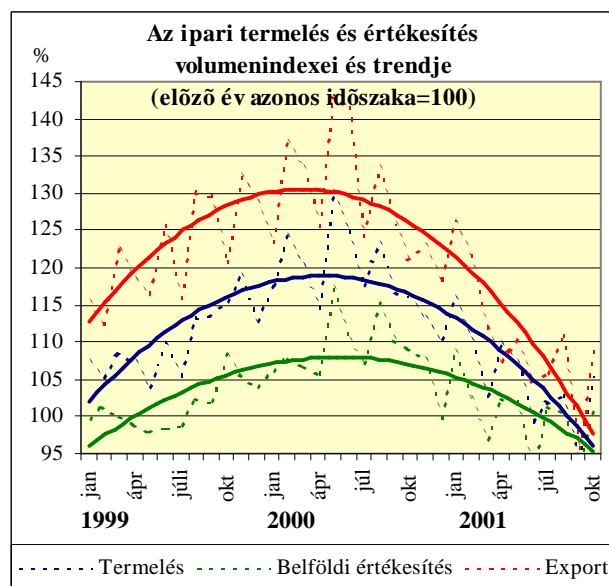
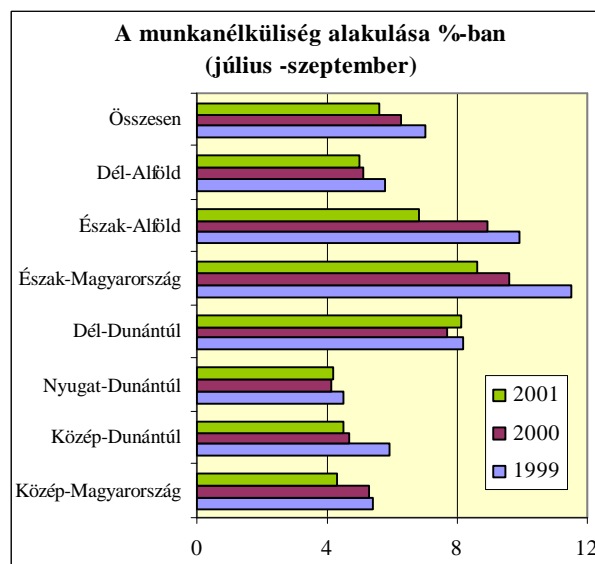
2001 októberében a feldolgozóipari termelés 5,7%-kal emelkedett, a villamosenergia-, gáz-, gőz- és víz-ellátás teljesítménye 4,1%-kal csökkent tavalyhoz képest.

A költségvetés helyzete 2001-ben

Az előző évhez hasonlóan, 2001-ben is az eredeti bevételi előirányzat jelentős túlteljesítése várható. Mint azt korábban már előre jeleztük, az időarányosnál lényegesen magasabb a **fogyasztáshoz** kapcsolt adókból származó bevétel. Ebből az adónemből az első 11 hónapban az előirányzat 92,6%-a folyt be, ami több mint egy százalékponttal magasabb az időarányosnál.

Az év utolsó hónapjában a kiskereskedelmi forgalom jelentős bővülése következtében az ÁFA-bevételek ugrásszerű emelkedése várható. Azt azonban, hogy a **nettó** ÁFA-bevételek hogyan alakulnak, döntően az határozza meg, hogy az év fordulóján esedékes ÁFA visszautalásokat az állam az idei vagy a jövő évi költségvetés terhére kívánja-e allokálni.

A lakosság befizetései valamivel elmaradtak az időarányostól, s a gazdálkodó szervezetek is várhatóan csak decemberben töltik fel tartalék adóalapjukat.

2001 folyamán a **gazdaság növekedési** üteme fokozatosan mérséklődött. Az első negyedévben még 4,4, a másodikban 4, a harmadikban pedig már csupán 3,7%-os volt a gazdasági teljesítmény bővülésének üteme. Így összességében az első háromnegyed évben 4% volt a gazdasági növekedés. A tervezettnél alacsonyabb növekedés elsősorban külső tényezők, elsősorban is fő kereskedelmi partnereink, az EU-országok növekedésének a lassulása miatt következett be.

Ez a növekedési ütem még mindig igen jelentős nemzetközi viszonylatban, azonban figyelembe kell venni, hogy ezzel Magyarország elvesztette vezető szerepét az európai növekedési listán, hiszen várhatóan számos közép-kelet-európai ország fog magasabb növekedési ütemet felmutatni, mint Magyarország.

A lassúbb növekedés kevesebb importtal jár. A külkereskedelmi mérleg hiánya ennek megfelelően mérséklődik, s a **folyó fizetési mérleg** is ismét aktívummal zárt, ami októberben egyáltalán nem szokásos jelenség. Összességében a folyó mérleg az első 10 hónapban mindössze 878 millió dolláros hiányt halmozott fel, s a mérleg hónapról hónapra javul, tehát várhatóan az év egészében sem fogja számottevően meghaladni az 1 milliárd eurót.

Tovább csökkent a **fogyasztói árindex**, amely októberben 7,6, szeptemberben pedig már csak 7,1%-os volt az előző év azonos hónapjához viszonyítva. Az árak kedvező alakulása főként az élelmiszerárak és az energiaimport-árak csökkenésének az eredménye volt. Előrejelzésünk szerint decemberben 6,9-7%-os fogyasztói árindex valószínűsíthető, ami éves szinten pontosan 9,2%-os áremelkedési ütemet jelent.

Jövőre – az eddigi tendenciák fennmaradása esetén – éves szinten 7,5-7,7%-os, az év utolsó hónapjára 4,6%-os inflációs ütem jelezhető előre.

Minden kedves előfizetőnknek sikeres és boldog új esztendőt kívánunk!

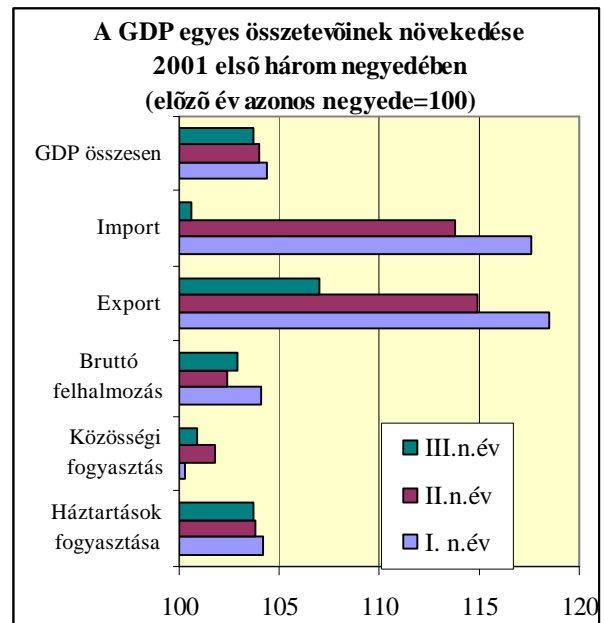
A GDP növekedésének összetevői

2001. harmadik negyedében 3,7%-kal nőtt a gazdaság teljesítménye. Az első negyedévi 4,4, és a második negyedévi 4%-os bővülés után ez lassulást jelez. Összességében az év első háromnegyed évében a GDP 4%-kal emelkedett.

Mint előző jelentésünkben már megírtuk, a 2001. év egészére 3,6-3,7%-os növekedést, ezen belül az utolsó negyedben 3,5% körüli ütemet várunk.

2001. első háromnegyed évében legmagasabb ütemben a *háztartások fogyasztása* emelkedett, de ez is negyedévként csökkenő mértékben. A *közösségi fogyasztás* (állami és szociális kiadások) mindössze 1%-kal haladta meg az előző évit, s a *beruházások* volumene is mindössze 3%-kal nőtt az első kilenc hónapban.

A belföldi felhasználás összességében 2,4%-kal emelkedett, ezen belül a harmadik negyedben csökkent, mivel az áruk és szolgáltatások behozatali többlete mérséklődött.

Az előfizetők jogosultak az MKIK-GVI magyar és nemzetközi adatokat tartalmazó gazdasági adatbázisának használatára. A kívánt adatok lekérhetőek mailen, faxon, telefonon vagy levélben.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemzési KHT 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 6-8. V. 522.

Tel: (1) 474-51-31. Fax: (1) 474-51-29, E-mail: gvi@gvi.hu Internet: www.gvi.hu